

11/12/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Infectieziektebeleid
Team B

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 3 december
2024

nota

Wetsvoorstel Tweede tranche wijziging Wet publieke
gezondheid – grondslag specifieke uitkering

Datum
22 november 2024

Kenmerk
4010435-1075575-IZB

Uw kenmerk

Zaaknummer
1075575

Bijlage(n)
-

1. Aanleiding

Het wetsvoorstel Tweede tranche wijziging Wet publieke gezondheid staat voorlopig ingepland voor plenaire behandeling in de Tweede Kamer in week 50 (2024). In dit wetsvoorstel is onder andere een grondslag voor een specifieke uitkering opgenomen. Gelet op het kabinetsbeleid ten aanzien van specifieke uitkeringen is nadere afstemming en besluitvorming nodig over deze grondslag. In het eerste kwartaal van 2025 wordt besloten welke specifieke uitkeringen doorgaan en welke worden omgezet naar een uitkering uit het Gemeentefonds. Met het oog hierop wordt voorgesteld de Tweede Kamer te verzoeken de behandeling van het wetsvoorstel uit te stellen totdat deze besluitvorming heeft plaatsgevonden.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud van de bijgevoegde Kamerbrief en deze te ondertekenen. In de brief verzoekt u de Tweede Kamer de behandeling van het wetsvoorstel aan te houden totdat duidelijkheid bestaat over welke specifieke uitkeringen worden omgezet, omdat dit van invloed is op de mogelijkheid om de grondslag voor de specifieke uitkering in dit wetsvoorstel te behouden. U geeft aan de Kamer hierover naar verwachting in het voorjaar van 2025 te informeren.
- Een spoedig besluit over de verzending van bijgevoegde Kamerbrief is noodzakelijk, gelet op de naderende behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer (vooralsnog week 50 van 2024).

3. Kernpunten

- Het wetsvoorstel regelt in hoofdzaak twee dingen:
 - Een directe sturingsbevoegdheid van de minister van VWS op de directeuren publieke gezondheid van de GGD'en bij een (dreigende) epidemie van een A-infectieziekte.
 - Een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur (amvb) regels te stellen om te zorgen voor een meer uniforme werkwijze bij GGD'en, zodat sneller en adequater kan worden opgeschaald in geval van een A-infectieziekte.

- Met de voorgestelde wetswijziging worden belangrijke tekortkomingen in het stelsel van infectieziektebestrijding opgelost, conform de aanbevelingen van o.a. de Onderzoeksraad voor Veiligheid.
- Uit de regels die bij amvb gesteld gaan worden, vloeien kosten voor de GGD'en voort. In het wetsvoorstel is opgenomen dat deze kosten via een specifieke uitkering aan de GGD'en worden vergoed.
- Bij het aannemen van het huidige wetsvoorstel door de Tweede Kamer bent u dus gehouden aan het in de toekomst verstrekken van deze middelen via een specifieke uitkering.
- Gelet op het huidige kabinetsbeleid, waarbij het voortzetten van bestaande specifieke uitkeringen of het toekennen van nieuwe specifieke uitkeringen slechts mogelijk is op basis van een kabinetsbesluit, dient over deze grondslag nadere besluitvorming plaats te vinden. Deze besluitvorming is voorzien in het eerste kwartaal van 2025. Dan zal rijksbreed worden besloten welke bestaande specifieke uitkeringen doorgaan en welke worden afgeschaft dan wel omgezet.
- Via een separate nota wordt u geïnformeerd over de voortgang van het traject dat loopt om te komen tot een besluit over al dan niet omzetten van de bestaande specifieke uitkeringen, waaronder de specifieke uitkering versterking GGD'en.
- Daarnaast wordt u begin 2025 inhoudelijk geadviseerd over de verschillende afwegingen die een rol spelen bij het al dan niet behouden van de wettelijke grondslag voor een specifieke uitkering in het wetsvoorstel, mede in het licht van het interdepartementale afwegingskader dat hierover is opgesteld.
- Bij een eventueel besluit tot het laten vervallen van deze grondslag (en bekostiging via het gemeentefonds) is een nota van wijziging bij het wetsvoorstel vereist.
- Aangezien de besluitvorming in het kabinet over de specifieke uitkeringen nog niet heeft plaatsgevonden, is het wenselijk de Tweede Kamer te verzoeken de behandeling van het wetsvoorstel uit te stellen.

Datum

22 november 2024

Kenmerk

4010435-1075575-IZB

Financiële dekking voor het wetsvoorstel

- Eerder is met u gesproken over het al dan niet doorgang laten vinden van de behandeling van het wetsvoorstel met het oog op het – op dit moment – ontbreken van structurele dekking voor de uitvoering van de amvb-eisen. Deze worden namelijk gedekt uit de middelen van € 300 mln. die door het vorige kabinet zijn bestemd voor pandemische paraatheid. Uw inzet is om alternatieve financiering voor de maatregelen van pandemische paraatheid te realiseren in de voorjaarsbesluitvorming.
- Behandeling van het wetsvoorstel is niet afhankelijk van de voorjaarsbesluitvorming. Met andere woorden, behandeling van het wetsvoorstel kan doorgang vinden ook indien de voorjaarsbesluitvorming nog niet is afgerond.
- Het wetsvoorstel draagt namelijk bij aan een effectievere aanpak van een epidemie van een A-infectieziekte en – ondanks dat de precieze financiële kaders voor de nog uit te werken uniformerende regels voor de GGD'en nog niet helder zijn – met het wetsvoorstel wordt voorzien in noodzakelijke grondslagen.
- Het wetsvoorstel is nodig om bij een uitbraak van een A-infectieziekte slagvaardig te kunnen handelen en snel op te kunnen schalen. Zonder deze grondslag kan VWS geen rechtstreekse instructies geven aan de GGD'en ten behoeve van de uitvoering van de landelijke bestrijding. Dit heeft tijdens

eerdere uitbraken voor veel knelpunten gezorgd, waar ook de Onderzoeksraad voor Veiligheid op heeft gewezen.

- De financiering van de kosten bij een crisis loopt niet via de grondslag voor de specifieke uitkering en is ook niet afhankelijk van de voorjaarsbesluitvorming. De financiering loopt dan via de zogenoemde 'meerkostenregeling', waarbij afzonderlijk besluitvorming plaatsvindt over de financiële gevolgen.
- De grondslag om regels te kunnen stellen om te komen tot een meer uniforme werkwijze bij de GGD'en is noodzakelijk, zodat GGD'en meer op dezelfde wijze werken en daardoor sneller en adequater kunnen opschalen tijdens een crisis.
- De regels zelf zitten niet in het wetsvoorstel, maar worden uitgewerkt in een amvb. De uitwerking van deze amvb is 'on hold' gezet, totdat zekerheid is over de beschikbare middelen, maar dit staat het aannemen van dit wetsvoorstel met de grondslag niet in de weg.

Datum

22 november 2024

Kenmerk

4010435-1075575-IZB

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- De behandeling van het wetsvoorstel staat op dit moment gepland in week 50 (2024).
- Uit het verslag van de Tweede Kamer over het wetsvoorstel van 6 maart 2024 lijkt te kunnen worden afgeleid dat de meeste fracties neutraal of instemmend zijn over de voorgestelde wijzigingen. De leden van de PVV-fractie lijken het meest kritisch op het wetsvoorstel.
- Per brief van 22 oktober jl. hebt u, in antwoord op vragen van de JA21-fractie in de Eerste Kamer, de Eerste Kamer geïnformeerd over de verschillende tranches van wijziging van de Wpg. Kern van uw beantwoording is:
 - Het al dan niet opnemen van aanvullende bevoegdheidsgrondslagen in de Wpg, n.a.v. het advies van de Raad van State bij de 1^e tranche: u wacht hiervoor de uitkomsten van de parlementaire enquête af;
 - 2^e tranche Wpg inzake bevoegdheid minister van VWS om rechtstreeks te sturen op de directeuren publieke gezondheid van de GGD'en met betrekking tot de (grootschalige) medisch-operationele voorzieningen tijdens een epidemie van een A-infectieziekte met landelijke impact: u zet het lopende wetstraject voort, conform aanbevelingen van de OVV;
 - 3^e tranche Wpg inzake grondslagen voor het beschikbaar stellen van noodzakelijke gegevens bij de infectieziektebestrijding en pandemiebestrijding in het bijzonder: u zet het lopende wetstraject voort, conform aanbevelingen van de OVV.
- Indien u instemt met voorliggend advies temporeert u de behandeling van de 2^e tranche Wpg en handelt u verder conform uw eerdere informatieverstrekking aan de Kamer.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- N.v.t.

c. Financiële en personele gevolgen

- De inzet is om in de voorjaarsbesluitvorming de financiële middelen te vinden, die voor GGD'en beschikbaar zijn om uitvoering te geven aan de regels die worden gesteld om te zorgen voor een meer uniforme werkwijze bij GGD'en. Deze regels worden bij amvb uitgewerkt.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

- Wat betreft de wet- en regelgeving is van belang dat voor de uiteindelijke inwerkingtreding van de grondslag voor de kaderstelling en het in procedure brengen van de ontwerp-amvb met de kaderstelling ook duidelijkheid over de financiële middelen is vereist.
- Op grond van de Financiële-verhoudingswet moeten in de toelichting bij de amvb de financiële gevolgen van de kaderstelling en de bekostigingswijze worden uitgewerkt.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- Deze nota is afgestemd met WJZ.

f. Gevolgen administratieve lasten

- N.v.t.

g. Toezeggingen

U zegt toe de Kamer in het voorjaar van 2025 te informeren over de besluitvorming en eventuele impact op dit wetsvoorstel en daarna met de Kamer in gesprek te gaan over het wetsvoorstel.

h. Fraudetoets

- N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

22 november 2024

Kenmerk

4010435-1075575-IZB